

STORTINGET

Representantforslag 66 S

(2018–2019)

fra stortingsrepresentantene Trygve Slagsvold Vedum, Sandra Borch, Liv Signe Navarsete og Geir Adelsten Iversen

Dokument 8: 66 S (2018–2019)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trygve Slagsvold Vedum, Sandra Borch, Liv Signe Navarsete og Geir Adelsten Iversen om sikring av helikopterberedskap i Nord-Norge

Til Stortinget

Bakgrunn

I Prop. 151 S (2015–2016) anbefalte regjeringen å flytte Bell 412 og kompetansemiljøet til Rygge i den hensikt å understøtte spesialstyrkene. Dette ville også kunne redusere antall maskiner fra 18 til 12. I Innst. 62 S (2016–2017) var Venstres hovedprioritering at helikopterdriften ved 339-skvadronen skulle videreføres på Bardufoss. Flertallet i utenriks- og forsvarskomiteen slo fast følgende:

«I tråd med opplegget i proposisjonen slår flertallet fast at dagens fordeling med ni helikoptre på Bardufoss og ni helikoptre på Rygge fortsetter inntil alternativ helikopterkapasitet er etablert på Bardufoss, anslagsvis innen 2019–2020.»

Et alternativ som dekker det operative behovet for spesielt Hæren, har ikke kommet på plass. Alternativet med sivile helikoptre vil svekke den operative evnen til Forsvaret og er ikke et tilstrekkelig alternativ.

Gjennom behandlingen av Innst. 7 S (2018–2019) ble det derimot avgjort at seks av de nå ni helikoptrene på Bardufoss skal flyttes til Rygge, med flertall fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Dette står i sterk kontrast til flertallsmerknaden i Innst. 62 S (2016–2017).

Ved å fjerne seks av de dedikerte helikoptrene blir Hæren sterkt svekket. Helikoptrene er en støtte Hæren og Nord-Norge har stort behov for. Sjef Hæren uttalte i januar 2018 at Hæren er avhengig av helikopterstøtte for å være operativt relevant, ikke minst ved medisinsk evakuering og taktisk transport av personell. Å fjerne helikoptre gir taktiske ulemper hva angår mobilitet, reaksjonstid og sikkerhet. Sjef Hæren stadfestet at hans driftsenhet er avhengig av dedikert helikopterstøtte.

Det er over flere år bygd opp et solid og verdifullt kompetansemiljø på Bardufoss. Etableringen av hovedbasen på Bardufoss ble ferdigstilt i 2017. De betydelige investeringene som er gjort, gir ikke rom for å endre basestrukturen når de operative konsekvensene er betydelig negative for norsk forsvarsevne. Det er investert over 1 mrd. kroner i ny hangar 6 på Bardufoss for å ivareta operativ skvadronledelse for 334-, 337- og 339-skvadronen, i tillegg til fasiliteter til vedlikehold for NH90. Dette har ført til en betydelig økning i kapasitet for vedlikehold av Bell 412, ved at de maritime helikoptrene er flyttet til den nye hangaren.

Dette var en del av samhandlingsplanen for helikoptermiljøet på Bardufoss og skulle gi betydelige besparelser i vedlikeholdet, ledelse av helikopterressurserne samt opplæring og trening.

Følgende investeringer ble gjort i forbindelse med samhandlingsplanen:

- Innflyttingsklar til ny H6 (kostnadsramme 750 mill. kroner + infrastruktur)
- Innflytting i ny brannstasjon sommeren 2017 (kostnadsramme 160 mill. kroner)
- Utbedring av veier, vann, strøm, lys, fiber, varme, beplantning, tilpasning av gammel hangar (H4). I tillegg til det nye skvadronbygget ble det etablert

infrastruktur og inventar til den nye helikopterbasen.

Helikoptre er avgjørende viktig for en velfungerende hær. Helikopter gjør det mulig å raskt ta seg inn i nøkkelterreng som flyplasser, bruer og havner for å sikre fremføring av andre styrker og utstyr, kunne frigjøre seg fra veinettet og gjennom dalfører gjøre landstyrkene mer uforutsigbare for motstandere. En annen viktig kapasitet er behovet for medisinsk evakuering. Spesielt med Norges store arealer og geografi – med fjell, fjorder og daler – vil det i flere situasjoner bli særs vanskelig for Hæren å operere effektivt uten denne kapasiteten. Andre instanser i samfunnet, som Hovedredningssentralen, Fylkesmannen, politimestre og Politidirektoratet, har også uttrykt utvetydig skepsis knyttet til flytting av transporthelikoptre ut av landsdelen, grunnet totalforsvaret av et stort område også når det kommer til beredskap. Bell-helikoptrene har også vist seg svært viktige i redningsaksjoner i nord, og det er ingen tvil om at helikoptrene er viktige når det kommer til beredskap.

Når det gjelder politiets behov for understøttelse av militære helikoptre, har det kommet frem at Oslo-regionens behov for helikoptre er noe annerledes enn ellers i landet. Rundt Oslo er det mer observasjonskapasitet som er behovet, mens resten av landet først og fremst har behov for transportkapasitet. Dette ifølge Kaare Songstad, beredskapsdirektør i Politidirektoratet, som i Nordlys 7. april 2014 uttalte at:

«Oslo er i en spesiell situasjon der politiet har en del gjøremål som begrunner nødvendigheten av helikopter på en annen måte enn ellers i landet, fordi det er hovedstaden[...] Men behovet for helikopterkapasitet er faktisk svært stor også ellers i landet. Problemet er gjerne det samme, nemlig å få ut folk raskest mulig dit det

eventuelt skjer en kritisk hendelse. Der Oslo-behovet handler mye om observasjonskapasitet, har resten av landet først og fremst behov for transport.»

I Innst. 7 S (2018–2019) skrev komiteens medlem fra Senterpartiet merknad på alternativ løsning som ville sikret intensjonsnivået til regjeringen på flytimer til spesialstyrkene, samtidig som man ville sikret helikopterstøtte til Hæren tilsvarende dagens nivå med ni maskiner. Dette kan sikres gjennom å tildele 60 mill. kroner over tre år til personellstillinger på Bardufoss og Rygge samt øke flytimeuttaket på hele Bell-flåten med 1 000 timer pr. år. Med dette vil en kunne oppnå intensjonen om tilgjengelig helikopterkapasitet på begge plasser. Konkret vil det medføre en økning på seks crewstillinger og åtte driftsstillinger over en treårsperiode og et merbehov for utdanning og øving og trening som vil være dekket innenfor den gitte kostnadsrammen. Videre vil flytimeuttaket på Bell 412 kunne økes med 750 timer på Rygge og 250 timer på Bardufoss.

30. desember uttalte Kristelig Folkeparti i VG at de er uenig med regjeringen hva angår helikopterløsnin-gen som er skissert. Sammen med Arbeiderpartiet har de presisert at regjeringen har brutt og ikke fulgt opp det tidligere forsvarsforliket.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen sikre dedikert helikopterstøtte til Hæren tilsvarende dagens nivå, med ni militære helikoptre på Bardufoss.

9. januar 2019

Trygve Slagsvold Vedum

Liv Signe Navarsete

Sandra Borch

Geir Adelsten Iversen